

Fiskiroyndir í góðum tíðum

Neyð lærir nakna kvinnu at spinna, er gamalt orðatak. - Kanska skulu vit hava ringar tíðir í fiskivinnuni, áðrenn nøkur alternativ veiða av týðningi verður roynd aftur, sigur Manbjørn Solmunde, sum saman við Vibergi

Sørensen var tann fyrsti at fiska havtasku við gørunum undir Føroyum

FISKIVINNA
Vilmund Jacobsen

Hvør veiða hevur sína søgu. Summar eru langar, aðrar stuttar. Sumt eydnast, annað miseydnast. Rækjuveiðan hevur sína søgu, og svartkjaftaveiðan sína.

Betri er at vera fyrivarin. Vit hava hollastu royndirnar í sjóvátrygging og kunnu veita tær ta bestu ráðgevingina. Saman við okkum ert tú stavnin frammanfyri.

TRYGGINGARFELAGIÐ
FØROYAR

Kongabrugvin, Postboks 329, FO-110 Tórshavn, Tel 345600, Fax 345601, tf@trygging.fo, www.trygging.fo

Soleiðis er tað nú einaferð í fiskivinnuni.

Ein av teimum nýggjaru søgunum, er søgan um garna veiðina eftir havtasku og svartkalva.

Upprunin til havtaskuveiðina við gørunum, var ein spanskur garnabátur og veiðitjóvur, sum ólógliga setti gørn á føroyskum sjóøki.

Hetta gav føroyskum fiskimonnum nakað at hugsa um, og stutt eftir fóru føroysk skip at veiða havtasku og svartkalva við gørunum.

Hetta var í ringastu kreppuárum í føroyskari fiskivinnusøgu.

Trúðu uppá garna veiðina

- Tá ið vit byrjaðu at fiska havtasku við gørunum fyri 10 árum síðan, vóru vánaligar tíðir í Føroyum. Vit finga ongan stuðul til hesar royndir, men trúðu uppá, at hetta var ein møguleiki. Vit fóru til verka, og tað eydnaðist.

Manbjørn Solmunde og Viberg Sørensen vóru teir,

sum skóru íggjøgnum og byrjaðu at fiska havtasku við gørunum, seinni eisini svartkalva.

- Fyri umleið 10 árum síðan, tá ið at kalla øll fiskivinnan lá í andaleypi, og arbeiðsloysi á landi var stórt, var nógv frammi um alternativar veiðimøguleikar. Í dag er næstan tøgnum um alternativar møguleikar.

Manbjørn heldur, at vit áttu at gjørt meira við ótraditionella veiði og leitað upp nýggjar leiðir í góðum tíðum, tá ið ráðini eru betur.

- Men líkt er ikki til, at nakað av týðningi verður gjørt, fyrr enn neyðin noyðir okkum at gera tað.

Skiparin heldur, at garna veiðan eftir havtasku skuldi verið kvoterað, soleiðis at skipini kundu fiskað eitt ávist tonsatal í part.

- Tað hevði kanska ført til, at menn fóru at royna nýggjar vinnur og nýggjar møguleikar, sigur Manbjørn Solmunde.

- Fyri umleið 10 árum síðan, tá ið at kalla øll fiskivinnan lá í andaleypi, og arbeiðsloysi á landi var stórt, var nógv frammi um alternativar veiðimøguleikar. Í dag hoyrist lítið og einki, sigur Manbjørn Solmunde, skipari á Ólavi Hvíta.

Tað vóru Viberg Sørensen (mynd) og Manbjørn, sum byrjaðu at fiska havtasku við gørunum undir Føroyum

Jørgen Niclasen, fiskimálaráðharri:

– Eg eri ovurerrin av føroysku fiskivinnuni

– Frá at hava havt eina fiskivinnu við politiskari smáluta-stýring og almennum stuðli, hava vit í dag eina vinnu, sum er betri rikin enn í grannalondunum. Fiskivinnan virkar frítt undir fastløgðum karmum, og vit hava eina vinnu, sum ber seg, og sum er før fyri at endurnýggja seg, sigur Jørgen Niclasen

- Tað er umráðandi í einum figgjargløgum sumri at fáa hoyggjð inn, áðrenn heystið kemur, sigur Jørgen Niclasen, fiskimálaráðharri

Sunn vinna – sunt sam-felag.

Hetta er eitt av slagorð-unum hjá fiskimálaráð-harranum, og sum gongdin hevur verið seinastu árin, er føroyska fiskivinnan vorðin ógvuliga sunn.

Tað er eisini staðfest, at okkara fiskivinna er betur rikin samanborið við hana í grannalondunum, og hóast hetta fyrst og fremst er dugnaligu føroysku vinnu-

lívsmonnunum at takka, er einki at ivast í, at lögdu karmarnir hava havt ein týðandi leiklut í hesum.

– Føstu og tryggu karmarnir gera, at okkara vinnu-lívsmenn sleppa at "folda seg út". Vit hava avtikið

planbúskapin, har politik-arar sluppu at avgera alt niður í smálutir. Vit hava avtikið smálutastýringina, sigur Jørgen Niclasen.

Seinastu árin eru vit farin frá skipanini, har skip, virkir og sølulið vóru samantvinnað vertikialt. Vantandi kappingin gjørdi, at vinnan hevði eitt sera vánaligt úrslit. Men hendan samanbindingin varð slitin sundur.

– Uppboðssøla varð sett á stovn, so fría kappingin avgjordi, hvør stóð seg, og hvør ikki megnaði at yvirлива. Sølufyrirtekurnar sleppa ikki longur at selja fiskin, uttan at tær fáa besta prisin fyri vøruna. Virkir sleppa ikki at keypa, uttan at gjalda besta prisin fyri iskin. Skipini eru avmarkað og noyðast við góðsku sum vørumerki at selja har, ið mest fæst fyri fiskin, sigur Jørgen Niclasen.

– Uppboðssøla varð sett á stovn, so fría kappingin avgjordi, hvør stóð seg, og hvør ikki megnaði at yvirлива. Sølufyrirtekurnar sleppa ikki longur at selja fiskin, uttan at tær fáa besta prisin fyri vøruna. Virkir sleppa ikki at keypa, uttan at gjalda besta prisin fyri iskin. Skipini eru avmarkað og noyðast við góðsku sum vørumerki at selja har, ið mest fæst fyri fiskin, sigur Jørgen Niclasen.

– Uppboðssøla varð sett á stovn, so fría kappingin avgjordi, hvør stóð seg, og hvør ikki megnaði at yvirлива. Sølufyrirtekurnar sleppa ikki longur at selja fiskin, uttan at tær fáa besta prisin fyri vøruna. Virkir sleppa ikki at keypa, uttan at gjalda besta prisin fyri iskin. Skipini eru avmarkað og noyðast við góðsku sum vørumerki at selja har, ið mest fæst fyri fiskin, sigur Jørgen Niclasen.

Endurnýggjan

Fiskimálaráðharrin visir á, at hóast nøgðin á Føroya-grunnunum í meðal er 100.000 tons um árið, hevur útflutningsvirðið

– Vinnan má tola at klára seg uttan almennan stuðul. Vit onnur mugu tola, at vinnan missir, men so sanniliga eisini vinnur pening, sigur Jørgen Niclasen.

Varsemi

Vinnan klárar seg rættiliga væl, og orsökurnar til hetta eru í høvuðsheitinum tryggjar.

– Umsetilgheitin er størri, kapping er um fiskin, og kanska mest umráðandi er, at partafelags-skatturin er lækkaður, sigur Jørgen Niclasen.

Hvat sigur so landsstýris-maðurin í fiskivinnumálum um, at vinnan, hann umsitur, stendur seg so væl, sum hann heldur, at hon ger.

– Eg eri ovurerrin av úrslitunum. Fiskivinnan er samanborið við aðrar vinnur - betur rikin. Og hóast vit ynskja endurnýggjan, er vinnan varin og leggur pening til siðis. Tað er umráðandi í einum figgjargløgum sumri at fáa hoyggjð inn, áðrenn heystið kemur, sigur Jørgen Niclasen.

Men hóast tað stendur væl til í føroysku fiskivinnuni í lötuni, er umráðandi ikki at vera alt ov bjartskygður kortini.

– Eg havi fyrr endurtikið aðrar, sum hava sagt, at trøini vaksa ikki inn í himmalin. Tað standi eg fast við. Framgongdin hevur verið ógilig seinnu árin, men nú eru tekin um, at hendan framgongdin ikki verður eins stór framyvir. Eingin vandi er á ferð, men vit mugu vera varin, tí vit mugu ikki rokna við, at vøksturin fer at halda fram ótarnaður, ávarar Jørgen Niclasen.

Við tí ovurstóra búskap-arvøkstri, vit hava havt seinnu árin, hava bæði vinnan og landskassin konsoliderað seg.

– Gongdin er sunn og røtt, men nú fiskaprisirnir ikki eru uppgangandi longur, mugu vit ansa eftir ikki at loypa framav. Men, sum vinnan er rikin, eri eg bjartskygður um framtíðina, sigur Jørgen Niclasen, fiskimálaráðharri.

UNITED
seafood

Framleiðarin av einum stórum úrvali av fiskaúrdráttum

Føroya Fiskavirking virkar fyri at framleiða og selja eitt stórt úrval av fiskaúrdráttum. Føroya Fiskavirking er størsti framleiðari av fiskavørum í Føroyum og keypa vit uml. 35% av øllum fiskinum, ið verður landaður í Føroyum frá føroyskum og útlenskum bátum.

Føroyar liggja mitt í kalda og reina Norðuratlantshavinum, og hetta hevur við sær, at møguleikin at fáa friska og góða rávøru er í hásæti.

Føroya Fiskavirking
Vestara Bryggja
P.O. Box 3183
110 Tórshavn
Tel: 35 55 55
Tel: 35 55 50
www.united.fo

FØROYA FISKAVIRKING

est anna
iðvágur

unav k
o tir
rshavn
vøroyri